

Sygnatura akt I C 447/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 03-07-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 03-07-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa G. C., A. Z., A. G.

przeciwko S. N.

o zapłatę 697,00 zł

oddala powództwo.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

I C 447/18

UZASADNIENIE

G. C., A. Z. i A. G. w dniu 10.10. 2017 r. wystąpili przeciwko S. N. o zapłatę kwoty 696,51 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz o rozstrzygnięcie o kosztach procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniesiono, że strony w dniu 23.02.2016 r. zawarły umowę pożyczki za pośrednictwem internetu; pozwany spłacił 3 raty w łącznej wysokości 902 zł. Wyjaśniono, że na dochodzoną należność składają się:

- 648,97 zł z tytułu niespłaconego kapitału

- 47,54 zł z tytułu odsetek za opóźnienie od zadłużenia przeterminowanego, naliczonymi za okres 26.08.2016 r. – 5.10.2017 r.

Pozwana podniosła zarzut zapłaty pożyczki w całości. Podniosła także, iż warunki umowy nie były z nią indywidualnie uzgadniane.

W piśmie z 7.05.2018 r. (k. 60-63) powodowie podali, że pozwana na poczet przedmiotowej umowy zapłaciła 1.332,00 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23.02.2016 r. strony zawarły umowę pożyczki nr (...). Powodowie udzielili pozwanej pożyczki w wysokości 1.800 zł. Całkowita kwota do zapłaty miała wynosić 1.853,21 zł, stanowiąc sumę całkowitej kwoty pożyczki oraz całkowitego kosztu pożyczki (§1 p. 1,2 umowy). Jednakże kapitał udostępniony pozwanej wyniósł 1.000 zł; część kapitału została bowiem przeznaczona na pokrycie prowizji w wysokości 800 zł – wymagalnej w dniu zawarcia umowy (§ 1 p. 3 w zw. z § 10 p.1 umowy). Pożyczkobiorca zobowiązał się zwrócić powodom kwotę 1.853,20 zł jako całkowitą kwotę do zapłaty pomniejszoną o wysokość opłaty weryfikacyjnej, w ratach miesięcznych w okresie od

23.02.2016 r. do 25.08.2016 r (§ 1 p. 1 i § 3 p.3. Jako koszty pożyczki, poza prowizją w wysokości 800 zł, uznano także odsetki za cały okres obowiązywania umowy w wysokości 53,20 zł (§ 10 p. 2). Rzeczywistą roczną stopę procentową określono na 400 % w stosunku rocznym.

(dowód: umowa k. 15-18, podsumowanie pożyczki k. 19, opłata weryfikacyjna k. 13)

Pozwana w okresie od 11.04.2016 r. do 28.03.2017 r. dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.322,00 zł

(okoliczność przyznana przez powodów – w piśmie z 7.05.2018 r. k. 63)

Sąd dał wiarę dokumentom złożonym w sprawie oraz zeznaniom pozwanej w całości.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 3 ust.1 ustawy z 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 715 ze zm.), przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Powództwo jest całkowicie bezzasadne.

Nie budzi wątpliwości, że strony zawarły umowę pożyczki, jednakże pozwana spłaciła pożyczkę w całości.

Postanowienie umowy określające wysokość prowizji na kwotę 800 zł Sąd uznał za klauzulę abuzywną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oraz nadużycie prawa na mocy art. 5 k.c.

Należy zwrócić uwagę na stosunek kwoty udzielonej pożyczki – 1.000 zł do żądanych przez powoda kosztów prowizji – 800 zł; koszty te stanowią 80 % udzielonej pożyczki, przy czym zaznaczyć trzeba, że pożyczka udzielona pozwanej była oprocentowana.

W myśl powołanego powyżej przepisu postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Powodowie nie wykazali, że treść umowy w zakresie prowizji była indywidualnie uzgodniona przez z pozwaną, a pozwana temu zaprzeczyła.

Ustalanie prowizji w tak dużej wysokości, jak powoływała to strona powodowa, ma charakter klauzuli abuzywnej. Czynności związane z przygotowaniem umowy pożyczki i jej obsługą, a także czynności windykacyjne nie generują kosztów w takiej wysokości; jest to kwota rażąco wygórowana, która wiąże się z uzyskaniem dodatkowego wynagrodzenia za świadczone usługi od konsumenta. Przedmiotowy zapis wzorca umowy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i jednocześnie narusza rażąco jego interesy. Rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku.

Za postanowienie umowne sprzeczne z dobrymi obyczajami uznać należy te, które godzą w równość kontraktową stron, a za naruszające interesy konsumenta w sposób rażący te wykazujące nieusprawiedliwioną dysproporcję na jego niekorzyść praw i obowiązków wynikających z umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 sierpnia 2015r., I CSK 611/14).

Należy także podkreślić, iż postanowienia wzorców umownych o treści tożsamej z klauzulami analizowanymi na gruncie niniejszej sprawy zostały już wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Zwrócić trzeba uwagę także na fakt, iż ustalanie tak wygórowanych opłat z tytułu prowizji, czy też czynności windykacyjnych, prowadzi do apriorycznego przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej konsumenta (por. wyrok SN z 4.03.2010r., I CSK 404/09). Doprowadza także w istocie do obejścia prawa w zakresie odsetek maksymalnych (por. wyrok SO w Gliwicach sygn. akt III Ca 116/16 publ. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych).

Jest oczywistym, że pożyczkodawca poniósł określone koszty związane z przygotowaniem, obsługą i ewentualną windykacją przedmiotowej umowy. W ocenie Sądu koszty te nie mogą być jednak wyższe niż 10 % z sumy kwoty udzielonej pożyczki i należnych odsetek tj. 105,32 zł. Przyjęcie kosztów w takiej wysokości nie narusza interesów konsumenta i uwzględnia zasady dobrych obyczajów, przywracając proporcję praw i obowiązków stron umowy. Pomocniczym kryterium dla przyjęcia takiej a nie innej przysługującej pożyczkodawcy kwoty z tytułu prowizji i opłat windykacyjnych jest zapis zawarty w art. 7a nieobowiązującej już ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.).

Należy zauważyć, że zawarcie

z pozwaną umowy pożyczki nastąpiło przed wejściem w życie przepisu art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1528), który został wprowadzony mocą art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r.

o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357) obowiązującym od dnia 11 marca 2016 r., a który ustanowił, ponownie, maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu.

W świetle powyższych rozważań stwierdzić trzeba, iż powód musiałby udowodnić, iż faktycznie doszło do poniesienia tak wysokich kosztów obsługi pożyczki (generujących tak wysoką prowizję) jakich się domaga, czego jednak nie uczynił.

W tym miejscu wskazać należy, że jeżeli doszło do zastrzeżenia w umowie świadczenia, które nie jest wiążące dla konsumenta z uwagi na treść (...) § 1 k.c., podczas gdy według treści umowy przysługują przedsiębiorcy jeszcze inne świadczenia, co do których nie ma zastrzeżeń odnośnie ich ważności i skuteczności, to bezskuteczne z mocy wskazanego przepisu są także postanowienia o zaliczaniu płatności dokonywanych przez konsumenta na poczet należności wynikających z nie wiążących dla konsumenta przepisów. W takiej sytuacji w miejsce umownego zaliczenia zapłaty wchodzi ogólna zasada zaliczenia zapłaty, ponieważ kwoty pobierane na poczet świadczenia nie mającego charakteru wiążącego dla strony mogą podlegać zwrotowi stosownie do przepisów o nienależnym świadczeniu, bądź też zaliczeniu na poczet innych wymagalnych należności faktycznie wynikających z tego samego stosunku prawnego, jeżeli te pozostałe należności mają późniejszy termin wymagalności (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 23.12.1987 r., III CZP 77/87, publ. OSNC 1989/6/92).

Zatem powodowi należała się:

- kwota niespłaconego kapitału 1.000 zł

- odsetki 53,20 zł

- 105,32 zł prowizji tj. 10 % z sumy kapitału (1.000 zł) i odsetek umownych (53,20 zł)

co łącznie daje 1.158,52 zł.

Pozwana zapłaciła na rzecz strony powodowej 1.322 zł (co zostało przyznane w piśmie z 7.05.2018 r.). Dodać jeszcze trzeba, że wszystkie wpłaty zostały dokonane przez pozwaną przed wniesieniem pozwu.

Wobec tego powództwo jest niezasadne.

SSR Katarzyna Porada – Łaska